Verksamhetsberättelse och bokslut Delår 2026 för Socialnämnden

Antagen av socialnämnden
avser delår 2026

Innehållsförteckning

1 Grunduppdrag....5
2 Omvärldsbevakning....6
3 Delårsuppföljning av mål, uppdrag och indikatorer....9
3.1 Vård, stöd och omsorg med kvalitet (SN)....9
3.1.1 Socialnämndens verksamheter ska möta omvärldsförändringar med ständig utveckling och tillvaratagande av invånarnas egna resurser.....11
3.1.2 Uppdrag 15. Bidra till den med Region Uppsala gemensamma omställningen mot en effektiv och nära vård som är samskapande, hälsofrämjande och förebyggande. (SN)....12
3.1.3 Uppdrag 16. Säkerställ tillräckliga kunskaper i det svenska språket för anställda med behov av det inom vård och omsorg.(SN)....13
3.1.4 Uppdrag 17. Vidareutveckla det förebyggande arbetet och säkerställ en hälsofrämjande inriktning inom nämndens insatser. (SN)....13
3.1.5 Uppdrag 18. Stärk samarbetet med civilsamhället och den idéburna sektorn.(SN)....13
3.1.6 Uppdrag 19. Utveckla brukarinflytandet/medverkan inom socialtjänstens verksamheter med fokus på lokal representation. (SN)....14
3.1.7 Uppdrag 20. Skapa kvalitetsförbättringar i äldreomsorgen och LSS. (SN)....14
3.1.8 Uppdrag 21. Använd tidiga hemmaplanslösningar när det är möjligt och tillvarata det egna nätverkets resurser för stöd till barn och unga. (SN)....15
3.1.9 Uppdrag 22. Utforskande av nya evidensbaserade metoder inom vård och omsorg för att möta framtida demografiska utmaningar.....16
3.1.10 Uppdrag 23. Följ och utveckla arbetet med äldres hälsa och mående. (SN)....17
3.1.11 Uppdrag 24. Utveckla utemiljöerna vid särskilda bostäder för äldre. (SN)....17
3.2 En stark samhällsgemenskap och god folkhälsa samt aktivt förebyggande av utanförskap där förenings- och kulturlivet är centralt (KS, SN, UN)....18
3.2.1 Uppdrag 25. Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet. (SN, UN)....19
3.2.2 Uppdrag 26. Öka tryggheten kring sociala mötesplatser för ungdomar. (KS, SN, UN)....19
3.2.3 Uppdrag 27. Utveckla samverkan kring ökad skolnärvaro som främjar elevernas psykiska välbefinnande.(KS, SN, UN)....20

3.2.4 Uppdrag 28. Stödet till föreningslivet ska vara likvärdigt och bidra till demokratisk utveckling. (KS, SN, UN) 20
3.3 Kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans (alla nämnder) 20
3.3.1 Uppdrag 31. Frigör tid och/eller resurser för kommunens kärnverksamhet genom att effektivisera administrationen, minska den administrativa bördan, utveckla arbetet med AI och förnyelse. (Alla) 22
3.3.2 Uppdrag 32. Öka värdet per skattekrona för invånarna med fokus på kommunens kärnverksamhet, det vill säga skola, vård och omsorg, exempelvis genom att utveckla datadriven analys och nyttokalkyler samt genom framtagande av en lokalförsörjningsplan. (Alla) 22
3.3.3 Uppdrag 33. Säkra den långsiktiga kompetensförsörjningen inom kommunal sektor genom att vara en attraktiv arbetsgivare. (Alla) 23
4 Ekonomi 24
4.1 Verksamheternas förutsättningar 24
4.2 Delårsbokslut 25
4.3 Prognos helår och avvikelse 26
5 Investeringar 30
5.1 Investeringar 30
6 Volymer och nyckeltal 31
7 Ledningssystem för kvalitet 32
7.1 Systematiskt förbättringsarbete 32
7.2 Samverkan 32
7.3 Riktlinjer och rutiner 33
7.4 Synpunkter och klagomål 33
7.5 Avvikelser SoL och LSS 34
7.6 Lex Sarah 35
7.7 Tillsyner och granskningar 36

1 Grunduppdrag

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg, äldreomsorg, hälso- och sjukvård, insatser för personer med funktionsnedsättning, färdtjänst, riksfärdtjänst, flyktingmottagande, arbetsmarknadsåtgärder, kommunala aktivitetsansvaret, studie- och yrkesvägledning inom SFI, budget- och skuldrådgivning och konsumentvägledning. Inom dessa områden omfattar nämndens ansvar all den verksamhet som en kommun enligt lag är skyldig att bedriva liksom de åtaganden som kommunfullmäktige beslutar om att kommunen ska genomföra.

Socialnämndens verksamheter förvaltas av Vård- och omsorgskontoret, antingen i egenregi eller i extern regi genom olika avtalsformer. Utöver gällande lagstiftning och föreskrifter finns stor mängd av nationell kunskapsstyrning likväl som regionala och lokala styrdokument som styr nämnden och dess verksamheter.

Ett urval av de viktigaste lokalt fastställda styrdokumenten:

*Socialnämndens delegationsordning.
*Riktlinje för handläggning av insatser enligt socialtjänstlagen för äldre och funktionshindrade
*Riktlinjer för arbetet mot våld i nära relationer.
*Riktlinjer för försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt.
*Kompetensförsörjningsstrategi
*Informationssäkerhetspolicy
*Program för krisberedskap 2024-2027
*Upphandlingspolicy, med riktlinjer
*Digitaliseringsstrategi
*Styrmodell för Knivsta kommun
*Vision 2040

2 Omvärldsbevakning

Året som gått

Sammanfattning

Året har präglats av omställnings- och utvecklingsarbete i snabb takt. Förutom övertagandet av Vilhelms gård är det ny lagstiftning som genererar de största förändringarna, vilka successivt omsätts i nya arbetssätt. Här är aktivitetskravet det största att omnämna för året.

En positiv utveckling pågår inom flera områden, trots att det i flera verksamheter finns utmanande volymförändringar och i perioder har sjuksköterskebemanningen varit skör. Sammantaget bedöms socialnämnden fortsatt upprätthålla god kvalitet i handläggning och omsorg.

Övergripande kvalitets- och utvecklingsfrågor

Arbetet med att utveckla Vård- och omsorgskontorets digitala ledningssystem har fortsatt med hög intensitet. Fler huvud-, stöd- och styrprocesser har kartlagts, styrande dokument har strukturerats och nya enheter har lagts in i systemet. Vid årsskiftet bedöms ledningssystemet vara fullt utbyggt. Under året har bland annat riktlinjer för hälso- och sjukvård, ekonomiskt bistånd och delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter uppdaterats.

Implementeringen av den nya socialtjänstlagen fortsätter, med fokus på förebyggande perspektiv, tillgänglighet och kunskapsbaserade metoder. Det datadrivna arbetssättet finns på plats och ger successivt fler mätetal och möjlighet till utvecklade analysunderlag för nämnden. Ett generellt omtag av samtliga mätetal och indikatorer har påbörjats. Kontinuitetsplanering och beredskapsfrågor har fortsatt att vara på agendan, liksom välfärdsbrottslighet och omvärldsspaning med anpassning till täta reformer inom hela socialnämndens verksamhetsområde.

Barn och unga

Volymerna inom barnområdet har ökat tydligt. Lagstiftningen om stärkt barns skydd och sekretessbrytande bestämmelser har lett till fler orosanmälningar och intensifierad samverkan med skola, polis och andra aktörer. SSPF, BoB-samråd och sekretessbrytande möten används regelbundet för att förebygga kriminalitet och annan utsatthet.

Antalet anmälningar och ansökningar har ökat markant, liksom antalet placeringar i familjehem. Många ärenden är komplexa med socioekonomisk utsatthet, våld i nära relation och psykisk ohälsa hos föräldrar. För att stärka helheten i familjerna och förebygga placeringar har omfattande öppenvårdsinsatser, bland annat familjeteam, fortsatt att byggas ut. Samtidigt är rekrytering av familjehem med rätt kompetens fortsatt en utmaning.

Rättssäkerheten har fortsatt hög prioritet. Enheterna arbetar systematiskt med introduktionsrutiner, egenkontroller och Yrkesresan för nyanställda socionomer. Trots ett ansträngt bemanningsläge har utredningar kunnat genomföras inom tidsram och barnperspektivet förstärkts.

Öppenvården, råd och stöd, har haft ett stabilt, högt ärendeinflöde. Enheten har utvecklat föräldrastödet genom ABC-programmen, förstärkt tidigt stöd i samverkan med BVC/MVC och tagit över medling vid brott i egen regi. Den nya samverkan AVIS med polisen har startats för att snabbt kunna erbjuda stöd vid våld i nära relationer. Uppsökandegruppen bedriver fortsatt

förebyggande arbete i skolmiljöer och i kommunens utemiljöer.

Vuxna och äldre

Inom vuxenområdet fortsätter volymerna att öka, särskilt inom skadligt bruk och beroende samt socialpsykiatri. Ärendena präglas ofta av samsjuklighet, hemlöshet, skuldsättning och långvarig frånvaro från arbetsmarknaden, vilket ställer höga krav på samverkan och individanpassade insatser.

Ekonomiskt bistånd ligger på en fortsatt, för Knivsta, hög nivå, även om ökningstakten dämpats. Antalet överklaganden har ökat kraftigt, vilket kräver mer tid för kvalificerad bedömning och hantering och ger högre arbetsbelastning. Besluten ändras sällan i domstol, vilket visar på hög grad av rättssäkerhet. Den nya lagstiftningen om aktivitetskrav inom ekonomiskt bistånd har trätt i kraft och blir framöver en egen verksamhetsgren inom enheten för arbetsmarknad och integration.

Äldreomsorgens verksamheter har genomfört lagändringen om fast omsorgskontakt på särskilt boende och förberett sig för nya lagstiftningen om språkkrav. Andelen hemtjänstbrukare med dubbelbemanning har ökat och satsningar inom bemanningsekonomi har försvårats i och med sjukskriven chef samt svårigheter med it- och systemfunktionalitet.

I januari öppnade Villa Ängby sina två första avdelningar med 19 särskilda boendeplatser för äldre. 1 september skulle Norlandia överta driften av Vilhelms gård från Vardaga, men tre veckor dessförinnan avslog IVO Norlandias tillståndsansökan. Efter ett mycket snabbt och intensivt övertagande drivs därmed Vilhelms gård sedan 1 september i egen regi.

Inom LSS-området har verksamheterna justerat bemanning och arbetssätt för att skapa ökad flexibilitet och bättre utnyttjande av resurser, bland annat genom gemensamma resursfunktioner och övergång till fossilfri bil. Första spadtaget har tagits för byggnation av gruppboendet Apoteksvägen som förväntas vara inflyttningsklart i november 2027. Inom socialpsykiatri-verksamheterna har bland annat det familjeorienterade boendestödet utvecklats vidare under året.

Hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvården i hemmet har under året fortsatt att stärka patientsäkerhetsarbetet. Trots en tidvis ansträngd bemanningssituation, framför allt avseende sjuksköterskor, med sjukskrivningar, vakanser och rekryteringsutmaningar, har flera framsteg gjorts.

Avvikelsehanteringen är väl etablerad, följsamheten till basala hygienrutiner och klädregler är mycket god, liksom följsamhet till läkemedelsordinationer. Samtidigt finns fortsatt behov av att korta ledtiden från rapporterad avvikelse till startad utredning och att säkerställa att avvikelser med hög allvarlighetsgrad konsekvent vidarebefordras till medicinskt ansvariga.

Resultaten från genomförda Lex maria-utredningar och enkät om säkerhetskultur används nu som underlag för riktade åtgärder framåt.

Händelser efter perioden/årsskiftet av väsentlig betydelse

Det har under året kommit flera nya lagändringar och förändringar, som behöver fortsätta att arbetas med under hösten, där en del är enheternas fortsatta arbetet med att införliva den nya socialtjänstlagen.

Ett stort fokus kommer att vara på att implementera nya arbetssätt med anledning av aktivitetskravet, som trots att lagen trädde i kraft 1 juli inte går i skarpt läge med individer

hänvisade till aktivitetskravet förrän från och med 1 oktober. Vuxenenheten kommer därutöver att fortsätta rusta verksamheten inför kommande delar av bidragsreformen och för barn och unga utredning samt enheten för råd och stöd blir det viktigt att innan årsskiftet förbereda sig för nya lagen om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (LIV).

Sedan 1 juli finns ny lagstiftning om anhörigstöd men rekryteringen av anhörigstödjare har gått långsamt och det är först mot slutet av året som nya funktionen beräknas vara på plats. Flera avtalsuppföljningar och dialoger om skärpt följsamhet till avtal kommer också att genomföras med leverantörer inom nämndens verksamhetsområde. För Vilhelms gård kommer hela hösten att utgöra en fortsatt uppstart med fortbildningar för medarbetarna och rekrytering av permanent chef.

3 Delårsuppföljning av mål, uppdrag och indikatorer

Nämnden ansvarar för att följa upp mål, uppdrag, åtgärder och indikatorer. Vid delårsbokslutet per augusti görs en verksamhetsuppföljning för perioden januari-augusti och en prognos för måluppfyllnad och resultat vid årets slut.

Färg	Mål	Uppdrag och åtgärd	Indikator
Grön	Målet kommer uppnås vid årets slut	Uppdraget/åtgärden är påbörjat och pågår enligt planering, eller uppdraget/åtgärden är färdigt.	Utfallet bedöms som positivt i förhållande till den önskade riktningen
Gul	Målet kommer delvis att uppnås vid årets slut.	Uppdraget/åtgärden är påbörjat och pågår delvis enligt plan.	Utfallet bedöms som delvis positivt i förhållande till den önskade riktningen. Kan även ange att utfall för perioden saknas.
Röd	Målet kommer ej att uppnås vid årets slut.	Uppdraget/åtgärden är påbörjat men flyter inte på enligt plan. Eller att uppdraget/åtgärden inte är påbörjat trots att det borde vara det.	Utfallet är i en annan riktning än det önskvärda.

3.1 Vård, stöd och omsorg med kvalitet (SN)

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

Måluppfyllelse

Socialnämndens verksamheter levererar god vård och omsorg och har förutsättningar att nå målet vid årets slut, men sannolikt inte alla för målet valda indikatorer. Resultatet av indikatorerna för KFs inriktningsmål finns inte att tillgå vid tid för delårsuppföljningen.

Verksamheterna har ett högt förändringstryck från lagstiftaren och omvärlden i övrigt, vilket hanteras genom både snabba omställningar och kontinuerligt utvecklings- och förändringsarbete. Exempel på lagändringar är aktivitetskravet inom ekonomiskt bistånd, språkkrav inom äldreomsorgen, hälso- och sjukvårdens beredskap, nästa steg för en god och nära vård, anhörigstöd med flera.

Flera verksamheter har under året tydligt breddat sin förmåga att möta invånarnas behov, såsom genom omfattande vidareutbildning i evidensbaserade metoder hos enheten för råd och stöd och genom förhöjt fokus på att uppmärksamma våld i nära relationer eller alkoholvanor inom biståndsbedömning och äldreomsorg. Inom myndighetsutövningen av vuxna, äldre och funktionsnedsatta pågår utvecklingsarbete med fokus på rättsäker handläggning och klarspråk, AI-stödd ärendegranskning, arbete med utredningstider samt kollegial granskning. Inom hela Vård- och omsorgskontoret förväntas det färdigställda digitala ledningssystemet bli en viktig framgångsfaktor i kvalitetsarbetet framåt. För att kunna vidmakthålla en god vård och omsorg krävs att nämnden är en god arbetsgivare. Chefsbyten och vakanser har inom hemsjukvården försenat en del satsningar på arbetsmiljö-arbeten och att fullt ut nå målen i

patientsäkerhetsarbetet. Samtidigt har flera viktiga förbättringar skett inom just patientsäkerhetsarbetet såsom förbättrad följsamhet till avvikelseprocessen, ordinerade rehabiliteringsinsatser, hygienrutiner samt mycket låg nivå av uteblivna läkemedelsdoser. Trots många goda resultat finns dock även signaler i flera enheter på både myndighets- och utförarsidan om en periodvis hög arbetsbelastning som är viktig för arbetsgivaren att följa och avhjälpa framöver.

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Önskad riktning	Prognos
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg (helhetssyn), andel (%) U21468 KF-indikator K: kvinnor M: män	84 K: 82,5 M: 87	79 K: 74,4 M: 85,2		Bibehålla	
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg (helhetssyn), andel (%) U23471 KF-indikator	84,4	77,8		Bibehålla	
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) Kolada N31814 KF-indikator K: kvinnor M: män	22 K:24 M: 21	29 K:34 M: 23			
Elever i åk 9 som är behöriga till gymnasiet, kommunala skolor, andel (%) Kolada N15436 KF-indikator K: kvinnor M: män	89 K:85 M: 93	85 K:88 M: 83	87 K:84 M: 90	Öka	
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - mycket eller ganska trygga, andel (%) KF-indikator K: kvinnor M: män	89 85 96	84 86 81		Bibehålla	
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - mycket eller ganska trygga, andel (%) KF-indikator K: kvinnor M: män	88	91		Bibehålla	

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg (helhetssyn), andel (%)

Vid tid för delårsuppföljningen finns årets resultat ännu inte tillgängligt.

Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg (helhetssyn), andel (%)

Vid tid för delårsuppföljningen finns årets resultat ännu inte tillgängligt.

Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%)

Vid tid för delårsuppföljningen finns årets resultat ännu inte tillgängligt. Verksamhetens egen

mätning (som dock görs på annat sätt än i Kolada) visar dock resultatet på en högre andel biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd än för samma period föregående år. Detta ses inte som ett förändrat resultat av verksamhetens arbete utan en naturlig följd av en förändrad målgrupp i kommunen.

Elever i åk 9 som är behöriga till gymnasiet, kommunala skolor, andel (%)

Vid tid för delårsuppföljningen finns årets resultat ännu inte tillgängligt.

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - mycket eller ganska trygga, andel (%)

Vid tid för delårsuppföljningen finns årets resultat ännu inte tillgängligt.

Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - mycket eller ganska trygga, andel (%)

Vid tid för delårsuppföljningen finns årets resultat ännu inte tillgängligt.

3.1.1 Socialnämndens verksamheter ska möta omvärldsförändringar med ständig utveckling och tillvaratagande av invånarnas egna resurser.

Nämndmål

Omvärldsförändringar innefattar allt som påverkar socialnämndens verksamheter och innebär förändrade förutsättningar, såsom t ex demografiska förändringar, förändrad lagstiftning, samhällsförändringar och skiftande behov hos kommuninvånarna.
Ständig utveckling innefattas allt slags omställningsarbete.
Tillvaratagande av invånarnas egna resurser beskriver att socialnämndens stöd- omsorg- och vårdinsatser ska inriktas på att frigöra och utveckla den enskilde brukarens resurser, att brukarens eget nätverk inkluderas så långt det är möjligt, samt att civilsamhällets resurser nyttjas.

Måluppfyllelse

Socialnämndens verksamheter bedöms överlag ha goda förutsättningar att nå sina mål vid årets slut. Flera indikatorer visar dock på delvis måluppfyllelse eller en utvecklings som hittills inte gått åt rätt håll, såsom andelen brukartid i förhållande till total arbetstid inom hemtjänsten eller andel återaktualiserade barn och unga. Samtidigt finns positiva resultat inom bland annat rättssäker handläggning, patientsäkerhet, minskat antal unga som varken arbetar eller studerar samt strukturerad samverkan mellan enheter och externa aktörer. Flera enheter arbetar systematiskt med nya rutiner, klarspråk och individbaserad uppföljning och allt fler chefer och medarbetare utbildas i förnyelsearbete. Gemensamma samverkansmodeller (t.ex. BAS-team, SIP) är annat som stärker kvalitet och likvärdighet i insatserna. Brukarinflytande och delaktighet utvecklas genom bland annat aktiva genomförandeplaner, men resultaten från vissa mätningar och undersökningar finns inte ännu att tillgå från vårens undersökning och andra ska genomföras under hösten. Sammantaget pekar utvecklingsarbetet på att socialnämnden bibehåller och successivt stärker sin förmåga att möta omvärldsförändringar med invånarnas egna resurser och delaktighet i fokus, men att vissa målområden kräver fortsatta insatser under hösten.

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Önskad riktning	Prognos
Brukartiden i förhållande till total arbetstid inom hemtjänst i egen regi ska öka Egen undersökning Nämndindikator	55	49	54	Öka	
Kontinuiteten inom hemtjänsten ska förbättras Egen undersökning Nämndindikator	19				
Andelen återaktualiserade barn och unga ska minska Egen undersökning Nämndindikator	17	15,5	16	Minska	
Antalet invånare mellan 16-20 år som varken arbetar eller studerar ska minska Egen undersökning Nämndindikator	80	78	68		

Andelen återaktualiserade barn och unga ska minska

Enheten fokuserar på tidiga och behovsanpassade insatser för att förebygga ökade stödbehov och minska återaktualisering. Återaktualisering kopplas dels till att familjer tackar nej till insatser, dels till fler anmälningar och ansökningar.

Antalet invånare mellan 16-20 år som varken arbetar eller studerar ska minska

Utfallet för unga som varken arbetar eller studerar har från 2025 minskat med 10 personer, vilket är i linje med önskad riktning.

3.1.2 Uppdrag 15. Bidra till den med Region Uppsala gemensamma omställningen mot en effektiv och nära vård som är samskapande, hälsofrämjande och förebyggande. (SN)

Samverkansformerna för omställningen till en mer nära vård är väletablerade sedan många år tillbaka. En nyhet för året är att vuxenenheten och regionen nu har en förtätad samverkan kring samsjukliga invånare inom socialpsykiatri samt skadligt bruk och beroende. Arbetsmodellen barnsäkert mellan råd och stöd och BVC är numera väl implementerad och på länsnivå fortsätter samverkan kring utveckling av vård i hemmet.

Åtgärd	Analys
Aktivt medverka i aktiviteterna i lokal samverkansplan inom HSVO samt i gemensam partsanalys för utskrivningsklara i nytt länsövergripande avtal.	Politik och förvaltning följer under året gemensamt upp den lokala samverkansplanen. Biståndsenheten genomför fortlöpande avstämningsmöten utifrån utskrivningsprocessen och följer kontinuerligt tiden från att patient är utskrivningsklar till att individen lämnat slutenvården. Hittills i år har snittet för varje månad legat under två dagar. Analysgrupp för vårdkedjeavvikelser är etablerad.

3.1.3 Uppdrag 16. Säkerställ tillräckliga kunskaper i det svenska språket för anställda med behov av det inom vård och omsorg.(SN)

Genom att verksamheterna tar fram arbetssätt, och digitalt stöd, för att följa ny lagstiftning på området säkerställs tillräckliga svenskkunskaper inom omsorgen.

Åtgärd	Analys
Utveckla arbetet med att säkra språkkunskaper i enlighet med ny lagstiftning	Äldreomsorgens verksamheter har numera tillgång till en digital plattform som utgör ett komplett stöd för verksamheterna genom nivåbedömning, utbildning och uppföljning. Implementering av framtagna rutiner pågår under hösten, liksom den större initiala screeningen av samtliga berörda medarbetare.

3.1.4 Uppdrag 17. Vidareutveckla det förebyggande arbetet och säkerställ en hälsofrämjande inriktning inom nämndens insatser. (SN)

Inom samtliga verksamheter finns grunduppdraget att ha en hälsofrämjande och förebyggande inriktning i arbetet. Exempel på vidareutvecklade arbetssätt är att hemtjänsten inlett arbete med hälsosamtal och att Tegelparkens serviceboende inom LSS implementerar ett arbete med "goda levnadsvanor". Hos biståndsenheten har arbetet med gemensamma hembesök för biståndshandläggare och arbetsterapeut fortsatt och tillgängligheten har ökats genom att myndighetsområdet numera erbjuder sam-besök för individer som behöver träffa handläggare från flera olika enheter.

Åtgärd	Analys
Som en del av andra insatser nyttjas Stegen och Lyckträffens träffpunkter för att bryta den enskildes isolering	Brukare med ensamhetsrelaterad problematik motiveras att nyttja kommunens öppna träffpunkter och även inom arbetsmarknads- och integrationsområdet kan invånare rekommenderas att uppsöka träffpunkternas aktiviteter och lokaler som en del av integrationsinsatsen för den enskilde.

3.1.5 Uppdrag 18. Stärk samarbetet med civilsamhället och den idéburna sektorn.(SN)

Inom socialnämndens verksamheter finns möjlighet för civilsamhälle att kroka arm och samverka. Uppdraget anses dock som enbart delvis enligt plan, eftersom inga stora nytillskott i sådan samverkan är på gång, vid tid för delårsbokslutet.

Från enheten för råd och stöd har handledning getts till volontärerna som ger anhörigstöd på Lyckträffen.

Enheten för arbetsmarknad och integration har en bred samverkansyta med civilsamhället kring integrationsfrågor och har även stöttat volontärerna på Lyckträffen i integrationsfrågor.

Inom socialnämndens verksamheter finns fortsatt en IOP med Röda korset, "samhällslotsen".

Lyckträffen samlar fortsatt ett mycket högt antal volontärer och är en viktig träffpunkt där invånare stöder invånare.

Åtgärd	Analys
Utveckla stödet till Lyckträffens frivilligstödjare och volontärer	Enheten för råd och stöd har under året haft handledningstillfällen för Lyckträffens volontärer inom anhörigstödet. Arbetsmarknad och integrationsenheten har regelbundna utbildningsfällen med Röda korset som en del av ett idéburet offentligt partnerskap där Röda korset ger samhällsinformation.

3.1.6 Uppdrag 19. Utveckla brukarinflytandet/medverkan inom socialtjänstens verksamheter med fokus på lokal representation. (SN)

Hemtjänsten genomförde under våren en helt ny slags öppna träffar i kommunhuset för att ge information om hemtjänsten, samla in synpunkter och även uppmuntra till deltagande i den årliga brukarundersökningen som skedde i våras. (svar har ännu inte inkommit.
I många av nämndens verksamheter sker brukarundersökningar under hösten. Därutöver arbetar vuxenenheten numera med systematisk uppföljning av skattningsinstrumentet ASI för att på gruppnivå kunna följa resultat av insatser och brukarnas behovsbeskrivning.

Åtgärd	Analys
Nyttja resultat i nya brukarundersökningar inom LSS för verksamhetsutveckling samt arbeta för förhöjd svarsfrekvens i samtliga undersökningar.	Tegelparkens serviceboende hade hösten 2025 för första en hög svarsfrekvens på brukarundersökningen, vilket varit ett bra arbetsverktyg under året. Under hösten sker nästkommande undersökning, vilket kommer att ge ett värdefullt jämförelsevärde.
Utveckla brukarråden i socialnämndens verksamheter	I nämndens särskilda boenden hålls regelbundna brukarråd. Enheten för socialpsykiatri har återupptagit ett tidigare brukarråd som nu hålls två gånger per termin. Vid ett sådant tillfälle har även vuxenenheten deltagit för att informera samt få synpunkter på myndigheten i

Åtgärd	Analys
	utvecklingssyfte.

3.1.7 Uppdrag 20. Skapa kvalitetsförbättringar i äldreomsorgen och LSS. (SN)

Under året har mer data från biståndsenhetens handläggningsprocess börjat hämtas in systematiskt, för att i utvecklingsarbetet t ex kunna följa insatser innan och efter sjukhusvistelser, utredningstider och beslut om trygghetslarm.
Många fortbildningar har genomförts inom socialnämndens verksamhetsområde och som exempel kan omnämnas att LSS-verksamheterna deltagit i Yrkesresan, samt inom Tegelparken även i vård- och stödsamordning (VOSS) vilket rekommenderas av Socialstyrelsen och skapar en mer sammanhållen och trygg omsorg där brukaren löper mindre risk att "hamna mellan stolarna".

Åtgärd	Analys
Kompetensutveckla hemtjänsten inom tidig demens	För att ge hemtjänstpersonalen kompetensen att identifiera och bemöta tidig demens på hjälpsamt sätt ges under året en digital utbildning i ämnet. Detta behöver senare följas upp och hållas vid liv inom enheten.
Vidareutveckla metoder och mätetal som stöd i det systematiska kvalitetsarbetet.	I det datadrivna arbetssättet har flera viktiga mätetal utvecklats under året för regelbunden uppföljning och analysstöd. Dessa omfattar avvikelser enligt HSL, SoL och LSS, basal hygien och klädrutiner och framskriven äldreomsorgsvolym. Under hösten påbörjas arbetet med att inkludera mätetal inom hemtjänstens produktion, samt inom enheterna för barn och familj samt barn och unga genom NUSO. Vård- och omsorgskontorets chefer har påbörjat ett större omtag av indikatorer och mätetal för hela socialnämndens verksamhetsområde. I detta ingår översyn av vilka volymer som behöver följas regelbundet och vilka kvalitetsmått som ger störst nytta. Då statistik ofta är tidskrävande att ta fram behöver ett urval göras. Ett exempel på nytt kvalitetsmått är att biståndsenheten följer utredningstider för särskilt boende för äldre för att förbättra handläggningsprocessen.
Kompetensutveckla LSS-verksamheterna utifrån målgruppens komplexa behov	LSS-boende och assistans har deltagit i Yrkesresan samt Vård och stöd-samordning (VOSS. Inom daglig verksamhet enligt LSS har kompetensutvecklats genom utbildning i TAKK (tecken som alternativ och kompletterande kommunikation) för samtliga medarbetare.

3.1.8 Uppdrag 21. Använd tidiga hemmaplanslösningar när det är möjligt och tillvarata det egna nätverkets resurser för stöd till barn och unga. (SN)

Arbetet med tidiga hemmaplanslösningar har stärkts genom utveckling och implementering av familjeorienterat boendestöd och familjeteam. Gemensam rutin mellan myndighet och utförare

ger tydligare ansvar, samordnade insatser och bättre stöd i hemmiljön för familjer, särskilt där föräldrar har kognitiva svårigheter. Regelbundna GÅ-möten och veckovisa samverkansmöten mellan familjebehandlare och boendestödjare bidrar till att insatser planeras och följs upp så att barn kan få stöd hemma och i sitt nätverk när det är möjligt. Enheten deltar även i det nationella nätverket FOBS för fortsatt metodutveckling.

Åtgärd	Analys
Utveckla familjeteamsarbetet och det familjeorienterade boendestödet	 Under 2026 har arbetet med att utveckla familjeteamsarbetet och det familjeorienterade boendestödet fortsatt och en gemensamm rutin mellan myndighet och utförare har tagits fram. Rutinen skapar tydlighet i arbetssätt och ansvar samt bidrar till en mer sammanhållen insats för familjerna. Syftet är att bidra till metodutveckling och förbättra stödet som innehåller både kompensatoriska och föräldrastödjande komponenter till familjer där någon förälder har kognitiva svårigheter. Berörd enheter deltar regelbundet i det nationella nätverket för familjeorienterat boendestöd (FOBS).

3.1.9 Uppdrag 22. Utforskande av nya evidensbaserade metoder inom vård och omsorg för att möta framtida demografiska utmaningar.

Inom samtliga verksamheter pågår ständigt förändringsarbete, frekventa fortbildningar, samt att vidareutveckla olika metoder och insatser. Exempel från myndighetsområdet är BiFF, Repulse, ACT, ABC-tonår, program inom Yrkesresan och vidareutveckling av IBIC.
Exempel från utföraområdet är vård- och stödsamordning, familjeorienterat boendestöd samt trycksårsbedömning.
Uppdraget bedöms ändå enbart som delvis enligt plan eftersom detta, trots säkerställd kvalitet, inte nödvändigtvis underlättar den demografiska utmaningen. Fortsatt krävs ofta lika stor personalresurs per insats eller per invånare, åtminstone om inte arbetsbelastningen på medarbetarna ska bli alltför hög.
Det finns dock framtagen implementeringsplan för införande av läkemedelsrobotar, vilket kommer att genomföras på andra sidan årsskiftet och blir exempel på personalbesparande metodförändring.

Åtgärd	Analys
Säkerställ i omställningen till ny socialtjänstlag att nya metoder som införs är evidens- och kunskapsbaserade.	 Kvalitets- och utvecklingsavdelningen är delaktig i införandet och utvecklingen av flera kunskaps- och evidensbaserade metoder och arbetssätt, exempelvis Bostad först, BAS-team och ISU. Arbetet omfattar bland annat samordning, framtagande av rutiner, metodstöd och stöd till berörda verksamheter under implementeringen. En implementeringsmatris har även tagits fram för att skapa en mer enhetlig och strukturerad process vid införandet av nya metoder och arbetssätt och ska prövas under 2026. Ett par medarbetare och tre brukare inom boendestöd har medverkat i en studie på Karolinska institutet, Transition, en metod för att stödja personer på väg in i vuxenlivet.

Åtgärd	Analys
	Inom myndighetsområdet har flera enheter fortsatt sitt arbete med att stärka en rättssäker handläggning och med att vidareutveckla de evidensbaserade metoder som redan används, såsom t ex FIA, ASI och IBIC.
Förändrade metodval och insatsutbud väljs utifrån befolkningens behov och socialnämndens förutsättningar	Utbildnings- och utvecklingsinsatserna inom verksamheterna är omfattande, både internt (planeringsdagar, metodutveckling, tydliggörande av uppdrag) och genom deltagande i nationella satsningar och forskningsprojekt. Varje chef ska vid fortbildningar och förändring av metodval eftersträva metoder som är kunskapsbaserade och som matchar ett behov hos kommunens invånare och brukargrupper. Exempel är te x behovet som uppmärksammades av utökad integration av boendestöd och familjebehandling. Vissa aktiviteter påverkas av resurs- och kapacitetsutmaningar, vilket medför att planerade insatser förskjuts eller inte kunnat prioriteras fullt ut, men generellt planeras fortsatt arbete och förstärkning under höstterminen 2026. Sammantaget stärks det datadrivna och kunskapsbaserade arbetssättet genom kontinuerlig uppföljning, analys av insatser och geografiska behov samt metodisk vidareutbildning av medarbetare.

3.1.10 Uppdrag 23. Följ och utveckla arbetet med äldres hälsa och mående. (SN)

Genom att ha startat upp individbaserad systematisk uppföljning kommer förvaltningen på sikt att inom biståndsenheten få ett utvecklat analysunderlag kring målgruppen och myndighetsenhetens eget arbete i detta.
Förvaltningen har också hos region Uppsala initierat att gemensamt utveckla en modell för samverkan med de lokala äldremottagningarna. Kontakt finns i det dagliga arbetet mellan biståndshandläggare och äldrekoordinatorerna. Erfarenhetsutbyte är planerat för hösten.

Åtgärd	Analys
Utveckla samverkan med region Uppsala för att möta äldres behov i tidigt skede	Biståndsenheten har en pågående planering för att ta fram en modell för samverkan med Regionens lokala äldremottagningar. Det arbetet kommer sannolikt att fortgå även nästkommande år, men redan under hösten är erfarenhetsutbyte med äldremottagningarna inplanerat.

3.1.11 Uppdrag 24. Utveckla utemiljöerna vid särskilda bostäder för äldre. (SN)

I behovsanalys av utemiljöerna på Estrids och Vilhelms gård framkom behov av att hos fastighetsägaren tydligare kravställa god skötsel av vinterträdgården. Därtill behövdes nya utemöbler för förhöjd trivsel.
Till såväl Estrids som Vilhelms gård har därför nya utemöbler köpts in.

Åtgärd	Analys
I utveckling av utemiljöerna på särskilda boenden för äldre ska boendets brukarråd involveras.	Till både Estrids och Vilhelms gård har nya utemöbler införskaffats. Till Estrids gård har även nya krukor och växter köpts in. Under det senaste brukarrådet efterfrågades eventuella önskemål från brukarna avseende specifika växtsorter, men inga sådana framfördes. Brukarna gav uttryck för uppskattning av både de nya blommorna och utemöblerna och upplever att uteplatsen har blivit mer trivsam.

3.2 En stark samhällsgemenskap och god folkhälsa samt aktivt förebyggande av utanförskap där förenings- och kulturlivet är centralt (KS, SN, UN)

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

Måluppfyllelse

Att främja en god folkhälsa ingår i socialnämndens grunduppdrag. De öppna träffpunkterna Lyckträffen och Stegen bidrar till ökad folkhälsa och motverkar ensamhet. Lyckträffen har för perioden ökat sina besök med 1700 jämfört med motsvarande period förra året.
Från myndighetsenheterna deltar man i olika sammanhang för att informera om stöd och insatser som finns att söka om, vilket bidrar till tidigt stöd. Bland annat har man informerat på Lyckträffen. Familjecentralssamordningen är ett annat exempel på viktig samhällsinkluderande och förebyggande verksamhet.
Från råd och stöd har ett gemensamt närvaroteam utvecklats tillsammans med skolan. Tillsammans med ungdomsverksamheten och utbildningskontoret fortsätter även uppsökandegruppen att utvecklas. Uppsökandegruppen har genomfört riktade insatser såsom workshops om rasism, informationsinsatser om grooming till vårdnadshavare samt ”lilla gängsnacket” med alla elever i årskurs fem. Därutöver sker regelbundna skolbesök på mellan- och högstadiet samt fältarbete på kvällstid under sommarhalvåret och vid riskkvällar och evenemang.

Sammantaget bedöms att målet kommer att vara uppnått vid årets slut.

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Önskad riktning	Prognos
Andel ungdomar som känner sig trygga på stan eller i centrum, KF-indikator K: kvinnor M: män			92 K:89 M:95	Bibehålla	
Ungdomar som uppger att de mår bra eller mycket bra, årskurs 7, 9 och årskurs 2 gymnasiet, andel (%), KF-indikator K: kvinnor M: män			79 % K:67 M: 90	Öka	

Andel ungdomar som känner sig trygga på stan eller i centrum,

I årets stora ungdomsenkät Liv Hälsa Ung visar svaren att 95 % av respondenterna känner sig trygga på stan eller i centrum, att jämföra med 2023 års resultat på 93 %.
De höga resultaten är i linje med den fortlöpande informationen från kommunens trygghetsvärdar om graden av lugn i centrum kvällstid.

Ungdomar som uppger att de mår bra eller mycket bra, årskurs 7, 9 och årskurs 2 gymnasiet, andel (%),

I årets enkät Liv Hälsa Ung är resultatet 78,8 % vilket är betydligt högre än i enkäten för tre år sedan (67,6 %)

3.1.12 Uppdrag 25. Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet. (SN, UN)

Enheten för Råd och Stöd har inför 2026 tagit över medling vid brott i egen regi och använder numera också etablerade metoder för strukturerad beteendeträning, så som Kriminalitet som livsstil, vilket syftar till att utmana kriminella tankemönster, bryta invanda beteenden och ge verktyg för att leva ett brottsfritt liv. Enheten arbetar även utifrån CRA och A-CRA, vilket är evidensbaserade behandlingsprogram för att behandla skadligt bruk eller beroende av alkohol och narkotika vilket också kan förebygga brottslighet.

Åtgärd	Analys
Implementering av medling och strukturerad beteendeträning inom öppenvården.	Under våren har enheten för råd och stöd övertagit medling vid brott för ungdomar i egen regi, detta stöd har tidigare köpts in av annan kommun. Medarbetare på Råd och stöd har utbildats och använder nu metoder för strukturerad beteendeträning, så som Kriminalitet som livsstil, CRA och A-CRA.
Arbetet mot välfärdsbrottslighet systematiseras och återrapporteras till socialnämnden.	Exempel på det allt mer utvecklade arbetet mot välfärdsbrottslighet är vuxenenhetens genomgång av åtgärder efter genomförd crime proofing. Inom vuxenenheten utvecklas arbetet kring felaktiga utbetalningar. Ytterligare exempel är en mer systematiserad handläggning av privata utförares ansökningar om merkostnad för ordinarie personlig assistents sjukfrånvaro. En digital tjänst håller även på att tas fram för detta.

3.1.13 Uppdrag 26. Öka tryggheten kring sociala mötesplatser för ungdomar. (KS, SN, UN)

Arbetet med att vidareutveckla samverkan mellan trygghetsvärdarna och uppsökandegruppen utvecklats enligt plan. Under perioden har gemensamma veckovisa avstämningar etablerats mellan uppsökandegruppen och trygghetsvärdarna och dessa planeras fortsätta under resten av året. Uppsökandegruppen har gemensamma utsättningar med trygghetsvärdarna vid högtider,

evenemang och andra tillfällen när behov finns. Den gemensamma WhatsApp-tråden används aktivt av uppsökande gruppen, fritidsverksamheten och trygghetsvärdar för snabb kontakt, arbetsfördelning och löpande uppdateringar vid kvällsarbete. Sammantaget visar aktiviteterna att strukturerna för samverkan nu är på plats och fungerar återkommande i den dagliga verksamheten.

Åtgärd	Analys
Vidareutveckla samverkan mellan trygghetsvärdarna och uppsökandegruppen	Arbetet med att vidareutveckla samarbetet mellan trygghetsvärdarna och upsökargruppen har genomförts under perioden, där en del har varit att ha gemensamma veckovisa avstämningar. Uppsökandegruppen har gemensamma utsättningar med trygghetsvärdarna vid högtider, event och andra tillfällen när det finns behov. Uppsökande gruppen, ungdomsverksamheten och trygghetsvärdarna använder den gemensamma whats app-tråden vid kvällsarbete för att snabbt komma i kontakt med varandra och kunna fördela arbete och hålla varandra uppdaterade.

3.1.14 Uppdrag 27. Utveckla samverkan kring ökad skolnärvaro som främjar elevernas psykiska välbefinnande.(KS, SN, UN)

En välfungerande skolgång är en mycket viktig friskfaktor och socialtjänst och skola samverkar brett för att understödja detta. Samtliga åtgärder och aktiviteter inom uppdraget om ökad skolnärvaro är genomförda eller pågående enligt plan. I detta ingår bred föräldrautbildning ABC för flera olika åldersgrupper, uppföljning och utveckling av närvaroteamets och skolteamets arbete i samverkan med Utbildningskontorets verksamheter.

Åtgärd	Analys
Följ upp och utveckla vid behov 2025 års satsning på bred föräldrautbildning.	Under våren har det genomförts två föräldrautbildningen i ABC för föräldrar till barn mellan 3-12 år. En ny ABC-grupp för denna målgrupp är inplanerad under hösten. Under hösten kommer även behandlare att utbildas i ABC-tonår för föräldrar från 13-18 år och samtidigt som utbildningen genomförs kommer de att hålla grupper i ABC-tonår.
Följ upp och utveckla vid behov arbetsmodellen för skolnärvaro på individnivå.	Utveckling av arbetet i närvaroteamet sker löpande, under första delen av året har det arbetats med att ta fram vilket stöd som ska kunna erbjudas skolorna inom ramen för närvaroteamets arbete. Under hösten kommer skolteamets arbete att följas upp för att se vilka effekter arbetet har på individnivå och hur arbetet eventuellt behöver vidareutvecklas.

3.1.15 Uppdrag 28. Stödet till föreningslivet ska vara likvärdigt och bidra till demokratisk utveckling. (KS, SN, UN)

Socialnämnden har under året godkänt en föreningsbidragsansökan till BRIS, vilka bland annat

stärker ungas kunskap om sina rättigheter, finns som anonymt stöd till utsatta barn och agerar som oberoende remissinstans i nationella barnfrågor.

Åtgärd	Analys
Socialnämnden följer upp att föreningsbidrag nyttjats i enlighet med ansökan.	Socialnämnden har godkänt en ansökan om föreningsbidrag till BRIS, vilka vid varje års ansökan redogör för hur föregående års bidrag har använts.

3.3 Kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans (alla nämnder)

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

Måluppfyllelse

Årets prognos visar på ett marginellt underskott för Socialnämnden.
Socialnämnden och Vård- och omsorgskontoret har en väl inarbetad ekonomistyrningsprocess med tydlig förankring hos varje budgetansvarig chef och med transparent rapportering till nämnd. Ekonomistyrningen går hand i hand med målstyrningen där varje ekonomiskt beslut ska vara väl avvägt utifrån ett syfte som utgår ifrån kommunens resurser, socialnämndens grunduppdrag, individens behov och givna verksamhetsmål. Synergieffekter från samverkan med interna och externa samarbetspartners ska nyttjas och i och med demografisk och samhällelig utmaning ska även välfungerande verksamheter sträva efter förnyelse för fortsatt ekonomi i balans kommande år.

Den verksamhet som nämnden främst behöver förändra för minskad kostnad per insats är fortsatt hemtjänstens egenregi där flera förändringar också är på gång.

Två gånger årligen får socialnämnden en bred presentation och analys av jämförelsetal i Kolada som tillägg till annan verksamhetsanalys under året. Exempel:

Nettokostnadsavvikelse IFO är nere på sin lägsta nivå sedan 2018 och är fjärde lägsta i länet. Kostnad IFO kr/invånare är näst lägst i länet och på en mycket bra nivå nationellt. Nettokostnadsavvikelsen äldreomsorg har minskat årligen efter 2019 med en svag höjning år 2025.

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Önskad riktning	Prognos
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Totalindex KF-indikator K: kvinnor M: män	79	82		Bibehålla	
Medborgarundersökninge n - Kommunen sköter sina olika verksamheter bra, andel (%) KF-	86 K:90 M: 82	90 K:91 M: 89		Bibehålla	

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Önskad riktning	Prognos
indikator K: kvinnor M: män					

Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Totalindex

Kommunen kommer inte mäta hållbart medarbetarengagemang (HME) i samband med bytet av nytt system och upplägg av medarbetarundersökning. Fokus blir på mätetal kring friskfaktorer samt organisatorisk och social arbetsmiljö. Höstens undersökning är dock inte genomförd ännu, vid tid för delårsuppföljningen.

Medborgarundersökningen - Kommunen sköter sina olika verksamheter bra, andel (%)

Vid tid för delårsuppföljningen finns ännu inga resultat från årets undersökning.

3.1.16 Uppdrag 31. Frigör tid och/eller resurser för kommunens kärnverksamhet genom att effektivisera administrationen, minska den administrativa bördan, utveckla arbetet med AI och förnyelse. (Alla)

Myndighetsenheterna har deltagit i införandet av SDK (säker digital kommunikation) i kommunen. Ett flertal chefer och medarbetare har nu genomgått förnyelseutbildningen för att arbeta allt smartare och mer utforskande. Chefer och myndighetsenheter har gått utbildning i plattformen ENEO, vilket används för kvalitetsförbättringar och stöd i utvärderingar. Även i kvalitets- och utvecklingsavdelningen bidrar AI-användandet till frigörande av tid. När nya arbetsmoment tillkommer i verksamheterna, till exempel med anledning av ny lagstiftning, är utgångspunkten alltid att hitta det upplägg som kräver minst administrativa resurser. Det är sedan tidigare vardag att använda säker e-post och Kivra där det kan ersätta pappersutskick.

Åtgärd	Analys
Genom nyttokalkyler och omvärldsspaning, i hållbar takt införa automatisering och digitalisering där det omfördelar eller skapar värde.	Vård- och omsorgskontoret har kompetens i nyttkalkyler genom sin kvalitets- och utvecklingsavdelning. Därifrån, i den övergripande administrationen, drivs även mycket av AI-utvecklingen, men det finns även andra exempel såsom AI-stödd ärendegranskning inom myndighetsområdet. På grund av andra förändringsarbeten som behövt prioriteras under året, såsom större lagändringar och efter sommaren mottagandet av Vilhelms gård, har inte ännu implementeringen av läkemedelsrobotar kunnat påbörjas, men plan för detta håller på att tas fram. Digitala stöd som börjar implementeras är i riskbedömning av trycksår och upptäcka infektioner.
Utforska ett ökat digitalt stöd i schema- och insatsplanering i omsorgsverksamheterna.	I arbetet med att hitta tillräckligt gott digitalt stöd i insatsplaneringen inom hemtjänsten har istället organisatoriska behov uppmärksammats som kommer att senarelägga det här arbetet för enheten. Inte heller inom övriga enheter har detta hittills kunnat prioriteras enligt plan. Arbetet kommer inte att stå stilla under hösten men förväntas inte heller nå i mål för åtgärden förrän nästa år.

3.1.17

Uppdrag 32. Öka värdet per skattekrona för invånarna med fokus på kommunens kärnverksamhet, det vill säga skola, vård och omsorg, exempelvis genom att utveckla datadriven analys och nyttokalkyler samt genom framtagande av en lokalförsörjningsplan. (Alla)

Socialnämnden har fortsatt implementera individbaserad systematisk uppföljning (ISU) i samtliga myndighetsenheter, med fokus på datadrivet och kunskapsbaserat arbetssätt. I det projekt som i vintras kunde avslutas med ett proof of concept skapades ett upplägg för arbetssätt inom det automatiserade datadrivna arbetssättet tillsammans med centrala utvecklingsenheten. I den arbetsformen finns ett flertal mätetal i pipeline att tas fram, vilka alla syftar till ökade möjligheter till kvalitetsuppföljning och såväl styrning och uppföljning av produktivitet/ekonomi.

Åtgärd	Analys
Implementera individbaserad systematisk uppföljning (ISU) inom samtliga myndighetsenheter, för att säkerställa en kunskapsbaserad socialtjänst.	Åtgärden är i linje med socialnämndens inriktning för hur verksamheterna ska bli ännu mer kunskapsbaserade enligt kraven i socialtjänstlagen. Alla enheter har genomfört eller påbörjat sitt arbete med individbaserad systematisk uppföljning. Under perioden har enheterna fortsatt arbeta med att utveckla ett mer datadrivet och kunskapsbaserat arbetssätt genom att fördjupa kunskapen om individbaserad systematisk uppföljning (ISU). Kunskaper från tidigare deltagande i ISU Uppföljningsverkstad samt utbildningsinsatser inom Socialstyrelsens Yrkesresa Skadligt bruk och beroende har successivt omsatts i verksamheterna. Ett arbete är uppstartat med att identifiera relevanta nyckeltal som ska kunna användas för systematisk uppföljning och verksamhetsutveckling. Arbetet med att etablera en struktur för uppföljning fortsätter under hösten.

3.1.18 Uppdrag 33. Säkra den långsiktiga kompetensförsörjningen inom kommunal sektor genom att vara en attraktiv arbetsgivare. (Alla)

För att vara en attraktiv arbetsgivare arbetar de olika verksamheterna på olika sätt med medarbetarundersökningen, främjar kompetensutveckling och arbetar med arbetsmiljön genom bland annat sunt arbetsliv. I samband med mottagandet av Vilhelms gård har planerats för att den nya medarbetargruppen under senare delen av hösten får ett flertal fortbildningar för en generellt säkerställd kompetensnivå inom flera olika områden. Därtill kommer förvaltningen säkerställa att schemaplaneringen följer de kvalitets- och arbetsmiljöparametrar som sedan tidigare samverkats fram mellan arbetsgivare och facklig företrädare.

Åtgärd	Analys
Utveckla Vård- och omsorgskontorets utbildningsportal, för en kvalitetshöjd introduktion och fortbildning inom verksamheterna.	Kvalitets- och utvecklingsavdelningen har ett pågående arbete med att utveckla utbildningsportalen inom vård- och omsorgskontoret. Aktuella utbildningar samlas,

Åtgärd	Analys
	struktureras och tillgängliggörs. Därtill tas nya digitala utbildningar fram. Sammantaget börjar det därmed skapas bättre förutsättningar för en enhetlig och långsiktig kompetensutveckling.

4 Ekonomi

4.1 Verksamheternas förutsättningar

Tilldelad ram från kommunfullmäktige
Socialnämnden tilldelades medel för 2026 i den av kommunfullmäktige antagna Mål & budget 2026 (ändringsbudget). Nämndens totala ram uppgår till 410 miljoner kronor, vilket är en ökning med 6,5 % (25 miljoner kronor) jämfört med budgeten föregående år.

Förutom den tilldelade ramen erhöll nämnden en tilläggsbudget på 0,08 miljoner för lönesatsning 2026 och 2,6 miljoner kronor för kostnadsdrivande lagändringar. Summan 2,6 miljoner motsvarar det generella statsbidraget för nya aktivitetskravet för arbetslösa inom ekonomiskt bistånd samt för nya utökade anhörigstödet. För flera övriga lagändringar som kommunen också tilldelades generella statsbidrag för äskades inget extra till socialnämnden.

Den genomsnittliga indexuppräkningen för socialnämndens verksamheter beräknades ligga på på 2,8%, medan SKR:s beräknade kostnadstryck (PKV) för 2026 beräknades till 3 %.

Volymuppräkningen i kommunfullmäktiges ram låg på 3 % eller 11,4 miljoner kronor.

Bokslutreglering för ersättning till Försäkringskassan (SFB) för statlig personlig assistans beräknades på 18 personer år 2026.

Nämndens budget
I socialnämndens framtagna budget beräknades indexuppräkningen enligt PKV och prognos för OPI på 3 %, samt lokaluppräkning enligt KPI 0,8 %. Förutom det tilldelade kommunbidraget uppskattade förvaltningen att få cirka 95 miljoner i diverse externa intäkter såsom intäkter från brukare, migrationsverket, samordningsförbundet samt övriga riktade statsbidrag.

Volymuppräkning
I Socialnämndens framtagna budget var volymuppräkningen för år 2026 bedömd utifrån varje verksamhets förutsättning, vilket omnämndes under respektive verksamhetsområdes driftsbudget. Driftstart av ett nytt externt särskild boende Villa Ängby påverkade volymer inom flera områden. Volymer inom hemtjänst och delegerad HSL förväntades minska med 13% på totalen.

Ekonomisk avvikelse
Socialnämnden lade i budget 2026 in en planerad ekonomisk avvikelse om 3,3 miljoner kronor, motsvarande 0,8 procent av kommunbidraget. Avvikelsen skulle vara hanterad senast den 31 december 2026 inom ramen för nämndens totala ekonomiska utrymme. I stället för att direkt besluta om generella besparingar i verksamheterna – vilket bedömdes riskera att leda till åtgärder som inte var träffsäkra och senare kunde visa sig vara onödvändiga – valde nämnden att låta budgeten spegla de faktiska behoven vid tiden för budgetens framtagande.

Under 2026 har förvaltningen därmed arbetat strukturerat för att hitta konkreta och hållbara effektiviseringar eller kostnadsminskningar. Syftet har varit att undvika kortsiktiga ingrepp som kunde påverka kvalitet och kontinuitet negativt. Alla budgetansvariga chefer är införstådda med ansvaret att tillsammans säkerställa en budget i balans och bidra till långsiktigt hållbar välfärdsleverans.

Internt effektiviseringsbeting på hemtjänstens egenregi
I den lagda nämndbudgeten inrymdes ett beräknat underskott på LOV hemtjänst i egen regi

motsvarande 1 miljoner kronor och räknades som ett internt effektiviseringsbeting.

Ersättningen per timme inom hemtjänst har i enlighet med avtalsvillkoren räknats upp med prognostiserat omsorgsprisindex (OPI) på 3 %.

Omfördelning inom kommunfullmäktiges budget
Precis som tidigare år valde Socialnämnden inför 2026 att göra förändringar inom ramen för kommunfullmäktiges budget, vilket beror på förändrat läge efter det gångna året - och som främst syftade till en rätt benämning i räkenskapssammandragen. I och med förändrad styrning från KF har Socialnämnden numera eget mandat att göra sådana ändringar.

Assistansersättning (LSS) 2026 följer den nationella nivån och har därför ökat från 342,6 kr per timme år 2025 till 347,7 kr.

Externa projektmedel

Förvaltningen söker aktivt ett flertal riktade statsbidrag, vilket till stor del redan är inräknade i budget, cirka 20 miljoner för år 2026. Det finns alltid en osäkerhetsfaktor innan medlen finns att rekvirera eller innan återrapporteringar har godkänts, vilket kan komma att innebära vissa förändringar under verksamhetsåret.

4.2 Delårsbokslut

Delårsbokslutet

Socialnämndens resultat per den 31 augusti 2026 redovisar ett underskott på 1,6 miljoner kronor, medan årsprognos pekar mot ett underskott på 2,5 miljoner kronor. Nettokostnaden uppgår till 247 miljoner vilket utgör 67% av socialnämndens budget. Verksamheternas kostnader utvecklas inte linjärt över året, vilket påverkar nettokostnaderna och gör att delårsutfallet inte kan översättas direkt till helårsresultat.

Under hösten bedöms ytterligare fördyrande effekter påverka utfallet. Det gäller framför allt övertagandet av driften av Vilhelms gård, utökad nattbemanning på båda kommunala särskilda boenden samt behov av inhyrda sjuksköterskor på Vilhelms gård. Dessa kostnadsökningar är inte fullt ut synliga i delårsutfallet per augusti men väntas få genomslag under resterande delen av året.

Nämndens verksamheter	Nettokostnad delår 2025	KF Budget delår 2026	Tillägg och avdrag, delår 2026	Nettokostnad delår 2026	Budgetavvikelse delår 2026
Nämnd- och styrelseverksamhet	1 015	1 012		1 099	-87
Vård och omsorg enligt SoL och HSL					
-LOV - hemtjänst och delegerad HSL	25 742	23 729		27 215	-3 486
-Vård & omsorg i ordinärt boende övrigt	24 894	23 611		23 875	-264

-Vård & omsorg i särskilt/ annat boende	67 565	78 450	35	84 679	-6 195
Ekonomisk avvikelse	0	2 227		0	2 227
Vård och omsorg enligt LSS och SFB					
-Insatser LSS i ordinärt boende	27 220	31 228	-723	29 013	1 491
-Insatser LSS i boende med särskild service	40 019	44 129		43 044	1 084
Färdtjänst och riksfärdtjänst	6 838	6 805		7 242	-437
Individ och familjeomsorg					
-Ifo öppenvård och stöd	19 793	22 849	17	22 235	631
-Ifo vård och stöd institution/annat boende	25 334	27 614		27 688	-74
-Ifo, ekonomisk bistånd	8 592	9 961	1 733	9 270	2 424
Flyktingmottagande	-5 348	-2 485		-4 371	1 886
Arbetsmarknadsåtgärder	5 371	4 349		5 121	-772
Konsumentrådgivning och energirådgivning	249	67		67	0
Budget & Skuldrådgivning	158	0		0	0
Summerat	**247 439**	**273 545**	**1 062**	**276 178**	**-1 571**

4.3 Prognos helår och avvikelse

Helårsprognosen för socialnämnden visar ett underskott på 2,5 miljoner kronor, att jämföra med ett prognostiserat underskott på 3 miljoner kronor per juni månad.

Förbättringen jämfört med föregående prognos förklaras dels av lägre kostnader för externt köpt vård än tidigare beräknat, dels av lägre personalkostnader till följd av vakanser och korttidsfrånvaro. En generellt åtstramad kostnadshållning råder inom enheterna.

Den positiva ekonomiska effekten har dock dämpats genom ett oväntat övertagande av driften av Vilhelms gård, vilket beräknas medföra ökade kostnader om totalt cirka 1 miljon kronor under 2026. Av detta utgör ungefär 0,4 miljoner kronor engångskostnader i samband med övertagandet, medan cirka 0,6 miljoner kronor motsvarar en kostnadsökning för driften jämfört med det planerade avtalet med privat utförare. Den dyrare driften är till följd av högre nattbemanning (på grund av IVOs besked om hur lagstiftningen på området ska tolkas) samt uteblivna momsintäkter.

Även inom hemtjänsten bedöms den budgeterade effektiviseringen om 1 miljon kronor inte kunna uppnås under året. Den planerade satsningen på optimal planering i TES har inte kunnat genomföras enligt plan, då det visat sig krävas mer resursinsatser för att anpassa och förbereda systemet än vad som tidigare bedömts. Detta, sammantaget med sjukskrivning hos chef, har

förskjutit tidsplanen för när beräknade effektiviseringsvinster kan realiseras.

Fler förändringar per verksamhet beskrivs närmare nedan.

Nämnd- och styrelseverksamhet prognostiseras med en marginell avvikelse på -0,1 miljoner kronor jämfört med budget 2026 eftersom kostnadsutvecklingen har varit högre än indexuppräkningen. Indexuppräkning 2,1% och riksdagsmannaarvodet ökade med nästan 4%.

LOV - hemtjänst och delegerad HSL prognostiseras med ett underskott på 2,6 miljoner kronor jämfört med budget 2026.

Utöver de effektiviseringar inom hemtjänsten som, enligt tidigare beskrivning, inte bedöms kunna uppnås under året, påverkas utfallet även av volymutvecklingen. På totalen beräknas antalet timmar minska med 5,3 procent jämfört med föregående år, medan budgeten utgick från en minskning om 12 procent.

Jämfört med föregående år bedöms hemtjänsttimmarna i egen regi minska med cirka 4 procent, medan antalet timmar i privat regi i stort sett är oförändrat. För delegerad HSL bedöms volymerna i egen regi minska med cirka 20 procent, samtidigt som volymerna i privat regi ökar i motsvarande omfattning. Denna utveckling, tillsammans med den uteblivna effektiviseringen, bidrar sammantaget till det prognostiserade underskottet.

Vård & omsorg i ordinärt boende övrigt prognostiserar en marginell positiv avvikelse om 0,2 miljoner kronor. Överskottet förklaras främst av att vissa kostnader som budgeterats inom ordinarie verksamhet i stället kunnat finansieras via externa projektmedel.

Vård & omsorg i särskilt/annat boende prognostiserar ett underskott om 8,9 miljoner kronor. Den ekonomiska avvikelse som budgeterades på verksamheten är hanterad i sin helhet, vilket ger ett överskott om 3,3 miljoner kronor. Den underliggande prognostiserade avvikelsen uppgår därmed till cirka –5,5 miljoner kronor och ligger i linje med föregående prognos.

Av avvikelsen bedöms cirka 3,5 miljoner kronor härröra från ett ökat antal placeringar inom socialpsykiatri. Cirka 1 miljon kronor avser fördyring kopplad till övertagandet av Vilhelms gård, som omnämnts ovan. Resterande del förklaras av något överskattade brukarintäkter i budget.

Insatser LSS i ordinärt boende prognostiserar ett överskott på 0,8 miljoner kronor jämfört med budget 2026. Överskottet beror på uteblivet inflöde av nya brukare.

En ny bedömning har gjorts gällande bokslutsreglering för verksamheten. Det prognostiseras en återbetalning till finansförvaltningen om 1,1 miljoner kronor, beräknat på att antalet individer inom SFB som nämnden betalar för bedöms landa på 15 och inte 18 som i mål och budget 2026.

Insatser LSS i boende med särskild service indikerar ett överskott på 2 miljoner kronor. Överskottet förklaras av förändringar inom befintliga boendebeslut samt att vissa planerade nya placeringar har skjutits fram i tid.

Färdtjänst och riksfärdtjänst uppvisar en prognostiserad negativ avvikelse om 1,2 miljoner kronor jämfört med budget 2026. Antalet färdtjänstresor har minskat med cirka 6 procent mellan januari–augusti 2025 och motsvarande period 2026, medan kostnaderna endast minskat med omkring 2 procent, vilket bedöms hänga samman med förändrade resmönster och prisnivåer.

Kostnaderna för riksfärdtjänst uppgår under januari–augusti 2026 till drygt 0,4 miljoner kronor och ligger något över beräknad nivå, med relativt stora variationer mellan månaderna. Underlag. Sammantaget bidrar utvecklingen inom både färdtjänst och riksfärdtjänst till den negativa

avvikelsen.

IFO öppenvård och stöd prognostiserar ett överskott på 2 miljoner kronor jämfört med budget 2026. Överskottet beror främst på att personalkostnader har varit lägre än budgeterat till följd av vakanser, korttidsfrånvaro och arbete inom externa projekt.

IFO vård och stöd institution/annat boende prognostiserar ett marginell överskott på 0,08 miljoner kronor. Behov av familjehemsplaceringar har ökat markant och ligger på cirka 3,3 miljoner kronor över budget. Denna kostnadsökning har dock kunnat balanseras genom att behovet av nya placeringar på barn och unga, samt vuxen har istället varit lägre än budgeterat.

IFO, ekonomiskt bistånd uppvisar en prognostiserad positiv avvikelse om 3,3 miljoner kronor jämfört med budget. Av detta belopp avser 2,3 miljoner kronor tilläggsbudget kopplad till arbetet med aktivitetskravet som bedrivs inom arbetsmarknadsenheten. Ytterligare 0,3 miljoner kronor avser utökat anhörigstöd, vilket redovisas under Vård och omsorg i ordinärt boende, övrigt.

Det faktiska överskottet för verksamheten uppgår därmed till cirka 0,7 miljoner kronor. Detta förklaras främst av lägre personalkostnader till följd av vakanser och korttidsfrånvaro samt omfördelning av kostnader till externa medel för arbete med våldsutsatta.

Antalet hushåll och kostnader för ekonomiskt bistånd har under 2026 varit relativt stabila, med endast mindre variationer mellan månaderna. Jämfört med 2025 ligger antalet hushåll cirka 9 procent högre, medan kostnaderna endast ökat med omkring 2 procent, vilket är i linje med budgeterad nivå. Det är värt att notera att antalet avslag och överklagningar ökat, vilket höjt arbetsbelastningen på handläggarna mer än vad utbetalt bistånd indikerar. Hittills har det dock fungerat att inte öka personalstyrkan, vilket dock är viktigt att följa framåt..

Flyktingmottagandet prognostiserar ett överskott om 0,8 miljoner kronor jämfört med budget. Detta innebär en försämring jämfört med föregående prognos med 0,7 miljoner kronor.

Försämringen förklaras främst av något högre kostnader för tomhyror än budgeterat samt kostnader kopplade till ett ärende där kommunen i nuläget inte erhåller statlig ersättning, men fortfarande bär kostnaden.

Arbetsmarknadsåtgärder prognostiserar ett underskott om 2 miljoner kronor. Underskottet relateras till den tilläggsbudget om 2,3 miljoner kronor som tilldelats ekonomiskt bistånd för arbetet med aktivitetskravet, vilket redovisas under IFO – ekonomiskt bistånd ovan.

Konsumentrådgivning och energirådgivning prognostiserar budget i balans. Knivsta kommun köper sedan flera år tillbaka denna tjänst av Tierps kommun, och nuvarande avtalsnivå bedöms motsvara budgeterad kostnad för 2026.

Nämndens verksamheter (tkr)	Nettokostnad helår 2025	KF Budget helår 2026	Tillägg och avdrag helår 2026	Prognos nettokostnad helår 2026	Prognos budgetavvikelse helår 2026
Nämnd- och styrelseverksamhet	1 061	1 518		1 618	-100
Vård och omsorg enligt SoL och HSL					
-LOV - hemtjänst och delegerad HSL	39 512	35 594		38 248	-2 655

-Vård & omsorg i ordinärt boende övrigt	37 662	35 416		35 206	210
-Vård & omsorg i särskilt/ annat boende	104 453	117 675	52	126 617	-8 890
Ekonomisk avvikelse	0	3 340		0	3 340
Vård och omsorg enligt LSS och SFB					
-Insatser LSS i ordinärt boende	42 042	46 841	-1 085	44 995	762
-Insatser LSS i boende med särskild service	61 199	66 193		64 233	1 960
Färdtjänst och riksfärdtjänst	10 878	10 207		11 446	-1 239
Individ och familjeomsorg					
-Ifo öppenvård och stöd	31 114	34 273	26	32 321	1 978
-Ifo vård och stöd institution/annat boende	37 618	41 421		41 339	83
-Ifo, ekonomisk bistånd	13 073	14 942	2 600	14 248	3 294
Flyktingmottagande	-5 459	-3 727		-4 496	769
Arbetsmarknadsåtgärder	6 093	6 524		8 535	-2 012
Konsumentrådgivning och energirådgivning	264	100		100	0
Budget & Skuldrådgivning	210	0		0	0
Summerat	**379 721**	**410 317**	**1 593**	**414 410**	**-2 500**

5 Investeringar

Under 2026 har socialnämnden genomfört och planerar att genomföra flera investeringar. Investeringen i nyckelskåp om 0,3 miljoner kronor har varit budgeterad. Därutöver har nämnden tilldelats 1,1 mnkr genom omfördelning av kommunstyrelsens ofördelade investeringsmedel, vilket möjliggör investeringar i kylning i läkemedelsrum, digital läkemedelshantering samt digitala lås på Estrids och Vilhelms gård.

Den samlade investeringsprognosen uppgår till 1,4 mnkr, med en mindre negativ avvikelse om 6 tkr.

5.1 Investeringar

Investering	KF investeringsram	Tillägg investeringsram	Utgift investering 8 månader	Prognos investeringsutgift	Avvikelse investering
Nyckelskåp	300	0	300	300	0
Kylning i läkemedelsrum	0	110	116	116	-6
Digitalt läkemedelshantering	0	500	0	500	0
Digitala lås	0	481	0	481	0
Summering	**300**	**1 091**	**416**	**1 391**	**-6**

6 Volymer och nyckeltal

Område	Nyckeltal	Utfall Helår 2022	Utfall Helår 2023	Utfall Helår 2024	Utfall Helår 2025	Plan Helår 2026	Utfall Delår 2026	Prognos Helår 2026
Hemtjänst	Biståndsbedömd tid	54 308	47 732	54 774	56 678	55 000	37 692	55 000
	Antal brukare totalt	249	252	252	251	265	220	265
Särskilt boende äldre	Antal brukare totalt	145	145	154	162	165	163	165
	Antal brukare köpta platser	7	14	14	20	14	12	13
Insatser enligt LSS	Boende särskild service LSS, antal brukare totalt	47	45	46	42	45	44	45
	Daglig verksamhet LSS, antal brukare totalt	45	47	49	49	50	48	50
	Korttidsvistelse LSS, antal brukare totalt	9	10	11	9	10	10	10
Institutionsvård, stödboende och familjehem	Institutionsvård och stödboende, antal vuxna	23	17	23	32	31	34	36
	Institutionsvård och stödboende vuxna, antal vårddygn	2 506	2 874	5 002	6 701	6 200	4 508	6 500
	Institutionsvård och stödboende, antal barn/unga	7	9	6	7	6	2	3
	Institutionsvård och stödboende barn och unga, antal vårddygn.	2 073	1 900	1 650	772	980	365	500
	Familjehem, antal barn/unga	33	25	23	20	23	30	31
	Familjehem barn/unga, antal vårddygn	7 045	6 803	7 550	6 760	7 700	5 155	7 400
Ekonomiskt bistånd	Ekonomiskt bistånd, antal individer	133	120	151	174	180	147	180
	Ekonomiskt bistånd, andel individer med långvarigt ekonomiskt bistånd.	29 %	23 %	22 %	24,1 %	26 %	29 %	29 %

7 Ledningssystem för kvalitet

7.1 Systematiskt förbättringsarbete

Vård- och omsorgskontoret bedriver ett systematiskt förbättringsarbete genom bland annat händelseutredningar, dataanalyser, åtgärdsplaner, egenkontroller, skyddsronder och avvikelsehantering. Medarbetarna deltar i kvalitetsarbetet genom APT, enhetsmöten och andra strukturerade forum där resultat, avvikelser och förbättringsområden följs upp och åtgärder planeras. För samtliga verksamheter implementeras ett digitalt ledningssystem enligt SOSFS 2011:9 vilket syftar till att ytterligare stärka kvaliteten och säkerheten i verksamheternas styrning och uppföljning. Under året har även ett datadrivet arbetssätt med visualisering i Power BI etablerats, vilket successivt kommer att leda till alltfler validerade mätetal och alltmer kvalitativ och löpande uppföljning och analys.

Brukarnas erfarenheter och synpunkter tas till vara genom bland annat brukarråd, enkäter och förslagslådor inom flera delar av Vård- och omsorgskontorets verksamheter. Inom Estrids gård genomför man till exempel närståendeträffar två gånger årligen med återkoppling från Socialstyrelsens resultat och interna undersökningar.

Under året har flera utbildningsinsatser genomförts inom Vård- och omsorgskontoret. Biståndsenheten och vuxenenheten har till exempel en pågående IBIC-satsning som omfattar grundutbildning, fördjupning och processledarutbildning. Inom barn och unga utredning har en medarbetare utbildats till BBIC-utbildare för att kunna utbilda kollegor och stärka det dagliga arbetet inom enheten. Nyanställda handläggare inom barn och unga utredning samt inom barn och familj erbjuds Yrkesresan, och vuxenenheten deltar i Yrkesresan inom skadligt bruk och beroende samt i SKRs utbildningar inom ny lagstiftning om aktivitetskravet. Utförarverksamheterna har under perioden genomfört kompetensutvecklingsinsatser inom bland annat basala hygienrutiner, förflyttning och lyft, delegering, demens, palliativ vård, diabetes, sårvård och avvikelsehantering. LSS-enheterna och socialpsykiatri har även deltagit i Yrkesresan. Insatserna syftar till att stärka medarbetarnas kompetens och bidra till en säker och kvalitativ vård och omsorg.

7.2 Samverkan

Internt inom Vård- och omsorgskontoret finns etablerade mötesstrukturer för styrning, ärendehantering, bemanning och informationsöverföring. Inom enheterna sker samverkan genom bland annat dagliga eller veckovisa avstämningar, team- och gruppmöten, APT samt särskilda forum för reflektion, metodfrågor och ärendedragningar. Inom vård- och omsorgsverksamheterna sker även löpande samverkan mellan olika yrkesgrupper, bland annat genom rapportering mellan arbetspass och gemensamma teammöten.

Samverkan mellan myndighet och utförare sker genom flera återkommande forum och möten. Till exempel används GÅ-möten för att gemensamt bedöma insatser, planera hemmaplanslösningar, hemtagningar och utslussningar. Det finns fasta tider för ärendehantering mellan Barn och familj och Råd och stöd, och samarbete kring placeringar och utskrivningar sker mellan Biståndsenheten, Hemtjänst och Estrids gård. Bemanningsfrågor hanteras i särskilda möten för uppföljning och samordning. Vidare sker återkommande samarbeten mellan verksamheter som Vuxenenheten, Socialpsykiatri, LSS-verksamheter, Arbetsmarknad och integration, samt i dialog med externa aktörer som Region Uppsala och Arbetsförmedlingen.

Samverkan med brukare och närstående sker löpande utifrån behov och verksamhet. Den omfattar bland annat brukarråd, gemensamma hembesök samt kontakt med närstående i samband med ansökningar och uppföljningar. I vissa verksamheter sker kontakten dagligen, exempelvis genom rapportering till brukarnas boenden eller kontakt i samband med planerade insatser, medan andra verksamheter har återkommande brukarråd eller samverkansmöten.

Den externa samverkan omfattar länsgemensamma strukturer och kontakter med bland annat Region Uppsala, andra myndigheter, utbildningsverksamheter och lokala samverkansforum. Knivsta kommun deltar bland annat i HSVO, länsgemensamma tjänsteledningar och FoU-S samt i forum som SMADIT, SSPF, SUF och Familjecentralen. Samverkan säkerställs genom fasta mötesstrukturer, återkommande samverkansforum, gemensamma rutiner och styrdokument samt i vissa verksamheter årshjul för planering och uppföljning.

7.3 Riktlinjer och rutiner

Kvalitets- och utvecklingsavdelningen driver ett övergripande utvecklingsarbete med vård- och omsorgskontorets ledningssystem genom bland annat processkartläggningar av huvud-, stöd- och styrprocesser samt stöd till verksamheterna i arbetet med styrande dokument. Arbetet med att revidera, ta fram och publicera verksamheternas rutiner har fortsatt under 2026. Fler enheter har publicerats i ledningssystemet och målsättningen är att hela ledningssystemet ska vara på plats vid årsskiftet.

Under det första halvåret har tre riktlinjer uppdaterats: hälso- och sjukvård inom Socialnämndens ansvarsområde, ekonomiskt bistånd och försörjningsstöd samt delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter inom kommunal primärvård.

Nya och reviderade riktlinjer och övergripande rutiner implementeras i verksamheterna främst genom APT, team- och gruppmöten, veckobrev och skriftligt material. Att gemensamt gå igenom riktlinjer och rutiner skapar samsyn kring hur de ska tillämpas i praktiken. Uppföljning av följsamhet sker bland annat genom ärendegenomgångar och avvikelsearbete.

Enhetsrutiner tas fram och revideras utifrån verksamheternas behov, i samverkan mellan berörda delar av verksamheten och vid behov med stöd från Kvalitet och utveckling. Avvikelser och KIA-ärenden används också för att identifiera behov av nya eller reviderade rutiner. Rutinerna förankras i verkamheten och samlas successivt i ledningssystemet för att vara lättillgängliga för medarbetarna.

7.4 Synpunkter och klagomål

Vård- och omsorgskontoret hanterar synpunkter och klagomål som en del av det systematiska kvalitets- och förbättringsarbetet. Synpunkter följs upp inom verksamheterna och bidrar till att identifiera områden där arbetssätt, bemötande, information eller andra delar av verksamheten kan behöva utvecklas.

Under delåret har flera verksamheter tagit emot synpunkter och klagomål, med varierande omfattning. Bland myndighetsverksamheterna har Biståndsenheten rapporterat flest synpunkter och klagomål. Dessa har främst rört färdtjänst och hemtjänst, men även handläggning, samverkan och trygghet. Vuxenenhetens rapporterade synpunkter har framför allt varit kopplade till handläggning och bemötande. Inom Barn och familj har enstaka synpunkter rapporterats avseende handläggning och bemötande.

Inom utförarverksamheterna har flest antal synpunkter inkommit till hemtjänsten och Estrids

gård. Hemtjänstens synpunkter har rört bland annat parkering, sophantering och nedsmutsning, medan synpunkterna på Estrids gård har omfattat flera olika områden, exempelvis mat, temperatur, städning, utevistelse, bemötande och stöd i olika moment. LSS Stöd och sysselsättning har rapporterat ett klagomål gällande olämpligt beteende från personal. Synpunkterna som Socialpsykiatri och stödboende har registrerat rör information, öppettider och verksamheten vid mötesplatserna.

Synpunkterna har hanterats genom dialog och återkoppling till berörda, uppföljning med medarbetare och genomgång av rutiner. De har också lyfts på exempelvis APT, reflektionstid och gemensamma ärendedragningar i syfte att skapa lärande och förebygga att liknande brister upprepas. I vissa fall har synpunkterna lett till konkreta åtgärder, exempelvis handläggarbyte, förbättrade kallelser och informationsmaterial, stärkt tillgänglighet samt vidareförmedling till ansvarig verksamhet eller avtalsansvarig.

Antalet inkomna synpunkter och klagomål har ökat från 27 till 80 jämfört med motsvarande period föregående år. Ökningen kan tyda på ett ökat missnöje inom vissa områden, men kan också vara ett resultat av ett mer aktivt arbete med att informera om möjligheten att lämna synpunkter och att verksamheterna i större utsträckning fångar upp dessa. Synpunkter och klagomål används både för att hantera enskilda brister och för att identifiera återkommande mönster som kan ligga till grund för fortsatt utveckling av verksamhetens kvalitet.

Antal synpunkter/klagomål

Synpunkten/klagomålet avser	Under övrigt - fyll i vad synpunkten/klagomålet avser	Antal synpunkter/klagomål
Bemanning		1
Bilkörning		1
Handläggning		16
Inflytande		
Information		1
Samverkan		4
Tillgänglighet		1
Trygghet		1
Övrigt - vad?	Insatser och service	28
Övrigt - vad?	Bemötande, personal och utförande	9
Övrigt - vad?	Miljö, måltider och verksamhetens utformning	18
Summa synpunkter och klagomål		80

7.5 Avvikelser SoL och LSS

Avvikelsehanteringen är genomgående systematiskt organiserad och bygger på delaktighet från både medarbetare och chefer. Avvikelser utreds av enhetschef och följs upp i verksamheternas forum, exempelvis på APT. Arbetet är en del av verksamheternas kvalitetsutveckling och lärande och har även koppling till rättssäker handläggning.

Totalt redovisas 139 avvikelser i verksamheternas underlag för perioden. Antalet varierar mellan verksamheterna. Socialpsykiatri och stödboende redovisar 34 avvikelser, Estrids gård 25, LSS

Stöd och sysselsättning 19, Hemtjänst 19 och Vuxenenheten 17. LSS Boende och assistans redovisar 6 LSS-avvikelser, varav 1 inom personlig assistans och 5 på Tegelparken. Biståndsenheten redovisar 9 avvikelser inom vårdkedja, LSS, SoL och organisatoriska händelser. Barn och familj redovisar 4 avvikelser, Råd och Stöd 3 och Nattpatrullen 3.

Återkommande teman i rapporteringen är uteblivna eller försenade insatser samt brister i omsorg och personlig omvårdnad. Det senare framträder särskilt inom Hemtjänst, Estrids gård och LSS Stöd och sysselsättning. Hot, våld och fysiska övergrepp mellan brukare eller riktade mot personal förekommer också i rapporteringen från Estrids gård och LSS Stöd och sysselsättning. Utrednings- och åtgärdsarbetet bedöms fungera. Vid ett tillfälle har nämnden anmält en medarbetare till IVO.

Rapporterade avvikelser har lett till olika förbättringsåtgärder, bland annat förtydligade rutiner, förändrade arbetssätt och stärkt planering. I vissa fall har även andra funktioner involverats för fortsatt hantering och uppföljning.

Avvikelser kopplade till dokumentation, handläggning och följsamhet till rutiner förekommer inom flera verksamheter, bland annat Vuxenenheten, Socialpsykiatri och stödboende, Barn och familj, Biståndsenheten samt Råd och Stöd. På Estrids gård förekommer även avvikelser som rör fysisk miljö, utrustning och teknik. Inom Råd och Stöd har även tekniska systemrelaterade avvikelser i VIVA och Skiffer rapporterats.

Allvarligare avvikelser hanteras vidare i relation till Lex Sarah och SAS.

7.6 Lex Sarah

I enlighet med gällande rutiner hanteras Lex Sarah-rapporter separat från verksamhetens ordinarie avvikelsesystem. Inkomna Lex Sarah-rapporter utreds och diarieförs tillsammans med tillhörande utredning och eventuella beslut från IVO i kommunens diariehanteringssystem. Avvikelser som efter granskning av SAS bedöms vara allvarliga kan komma att hanteras vidare genom rapportering och utredning enligt Lex Sarah.

Enheterna arbetar kontinuerligt med att förankra skyldigheten att rapportera missförhållanden eller risk för missförhållanden. Medarbetarna informeras om gällande rutiner och lagstiftning i samband med introduktion av ny personal samt löpande vid APT, teammöten och andra fortbildningstillfällen. I dessa forum ges även möjlighet att diskutera innebörden av Lex Sarah, ställa frågor och reflektera kring hanteringen av missförhållanden. Syftet är att säkerställa att medarbetarna känner till sitt ansvar och vet hur de ska agera vid misstanke om missförhållanden. SAS fungerar dessutom som stöd genom att vara tillgänglig för rådgivning och vägledning i eventuella ärenden.

Under året har hittills följande Lex Sarah-ärenden rapporterats inom verksamheterna:

Estrids gård: Två Lex Sarah-rapporter har upprättats och gått till vidare utredning. Ingen Lex Sarah-anmälan har skickats till IVO under halvåret.

LSS Stöd och sysselsättning: En Lex Sarah-rapport har upprättats under året, utretts och skickats vidare till IVO.

Vuxenenheten: En Lex Sarah-rapport har upprättats och utretts. Ärendet bedömdes inte utgöra ett allvarligt missförhållande och skickades därför inte vidare till IVO.

Samtliga ärenden har utretts enligt gällande Lex Sarah-rutin och diarieförts tillsammans med

tillhörande utredningar och eventuella beslut från IVO. Socialnämnden har informerats. Åtgärder har vidtagits utifrån respektive ärendes omfattning och karaktär, bland annat i form av kompetensutveckling och uppdaterade rutiner. Lärdomar från utredningarna används i verksamheternas systematiska kvalitetsarbete, och förebyggande åtgärder har initierats för att minska risken för att liknande händelser upprepas.

Vad avsåg lex Sarah rapporten?	Resultat av utredningen	Är händelsen anmäld till IVO?	Resultat av IVO:S utredning
Bristande bemötande samt fysiska och psykiska övergrepp från en brukare riktade mot andra brukare och personal.	Inget allvarligt missförhållande	Nej	
Brist i tillsyn. En nattmedarbetare råkade av misstag släppa ut en brukare.	Inget allvarligt missförhållande	Nej	
Brist i bemötande samt i utförande av insatser till enskild.	Bristerna är en risk för den enskildes trygghet och säkerhet	Ja	IVO avslutar ärendet utan ytterligare åtgärder, då nämnden vidtagit och påbörjat åtgärder, identifierat bakomliggande orsaker samt planerat åtgärder för att förhindra att något liknande sker igen.
Hantering av oro och bedömning av behov av uppföljande åtgärder när kontakt inte kunnat etableras. Brukare avled kort efter avslutad insats.	Händelsen bedöms inte utgöra ett allvarligt missförhållande eller en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande, och ska därför inte anmälas till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).	Nej	

7.7 Tillsyner och granskningar

Inga externa tillsyner och granskningar har genomförts inom socialnämndens verksamhetsområde under 2026. Två av arbetsmiljöverkets inspektionsmeddelanden från 2025 avslutades dock formellt från verket i början av året: Tegelparkens serviceboende och vuxenenheten.